

Verslag jubileum symposium NVWS / NVBM / VWK op 24 maart te Utrecht.

Casper ter Kuile¹ en Jacob Kuiper².

1. Akker 145, 3732 XD De Bilt

2. Akker

Zoals leden van de Nederlandse Vereniging voor Weer en Sterrenkunde wellicht wel weten markeert het jaar 2001 het 100 jarig bestaan van deze vereniging. Toevalligerwijze bestaat in 2001 ook de Nederlandse Vereniging van Beroeps Meteorologen (NVBM) 10 jaar. Ook de Vereniging voor Weerkunde en Klimatologie heeft wat te vieren: die bestaan inmiddels ook zo'n dikke 25 jaar. Meer dan genoeg redenen dus voor een feestelijk jaar met de nodige evenementen. Lang op voorhand besloten een aantal illustere figuren dat het wellicht leuk zou zijn als de bovengenoemde verenigingen gezamenlijk een jubileum-symposium zouden gaan organiseren. Dan komt natuurlijk onvermijdelijk de vraag aan de orde wat dan wel het onderwerp van zo'n jubileum-symposium moet zijn? Jacob is uiteindelijk geheel vrijwillig aangewezen als hoofdorganisator van het symposium en die had daar zo'n ideeën over. Het zal niet verbazen, Jacobs interesses kennende, dat het iets moet worden met zwaar weer, eclipsen en meteoren. De vraag is vervolgens of er een soort verbindend element valt te ontdekken bij deze schijnbaar geheel verschillende onderwerpen. En ja: dat is heel fraai mogelijk! Alle onderwerpen hebben betrekking op zeer kortdurende verschijnselen waarbij er twee (eclipsen en tornado's) ook nog eens heel plaatsgebonden zijn. Bij het observeren van eclipsen en meteorenregens is het noodzakelijk dat er zich geen bewolking bevindt tussen de waarnemer en het verschijnsel. Je moet je dus terdege op de hoogte stellen waar het wanneer helder zal zijn. Kortom: de relatie tussen astronomie en weer-

kunde is bij deze twee verschijnselen wel heel fraai te leggen! Zo kon het onderwerp van het jubileum-symposium dan ook luiden: "Op jacht naar eclipsen, meteorenregens en zwaar weer."

Lang, heel lang, op voorhand informeerde Jacob bij mij of ik belangstelling zou hebben om een presentatie te geven over het onderwerp aangaande de jacht naar meteorenregens. Op dat moment was dat moment nog heel ver weg maar ik zag wel gelijk in dat onze hobby wel een prachtig voorbeeld vormde en dat wij als DMS daar ook wel een der eerst aangewezen clubs voor waren. Dus toen maar voorlopig positief geantwoord op Jacob's vraag. Welnu: na die eerste vraag van Jacob, meer dan een jaar geleden, is er nogal het een en ander voorgevallen, zowel privé, op het werk als in de hobby. Het symposium raakte bij mij dus behoorlijk op de achtergrond. Maar vanaf de jaarwisseling komt het dan toch onafwendbaar steeds sneller nabij en gaan de zeer regelmatige gesprekken met Jacob dan ook steeds vaker over dit onderwerp. Maar ook de eerste twee maanden van het jaar tonen een onverwachte drukte op allerlei fronten en het symposium moet in mijn gedachten plaatsmaken voor andere zaken.

Pas vanaf ongeveer 1 maart wordt de druk dan zo hoog (ik heb dan nog helemaal geen idee wat te doen) dat ik een voorstel opzet over hoe de presentatie in te vullen. Zo heb ik in ongeveer twee avondjes de ruwe outline op papier staan. Na nog het nodige commentaar te hebben verwerkt in deze outline kan het eigenlijke werk

beginnen. Eerst moet al het materiaal bij elkaar worden gebracht. Voor een deel is het heel gemakkelijk want ergens in de dikke buik van mijn PC te vinden. Anderzijds ietsje lastiger maar eigenlijk toch ook heel makkelijk: gewoon alle fotoalbums doorspitten naar aardige opnamen die het verhaal een gezicht geven.

En dan natuurlijk het meest lastige onderdeel: de multimedia. En juist op dat terrein beschik ik thuis niet over de benodigde materialen. Zo blijkt ik om onbekende reden b.v. niet te beschikken over de bekende tape van Romke. Jacob stelt verder voor een poging te ondernemen een kopie te bemachtigen van de zeer fraaie tape van Sirko Molau van de Mongolië expeditie van de IMO. De tape van Romke krijg ik te leen van Koen maar als ik deze in mijn nieuwe VHS-recorder stop blijkt het beeld niet om aan te zien! Deze tape kan ik zo niet gebruiken... Maar bij Koen thuis schijnt de kwaliteit toch een heel stuk beter te zijn, dus moet er aan mijn kant iets mankeren aan de instellingen. En inderdaad: twee kabels blijken verkeerd om aangesloten! Nu is het beeld zeer goed aan te zien en perfect bruikbaar! Ik besluit er vanwege de beschikbare tijd het deel met de resultaten uit te nemen. Lange tijd heeft ook nog het idee gespeeld om een diaklankbeeld samen te stellen maar vanwege alweer de beperkt beschikbare tijd lijkt dit niet haalbaar.

Een presentatie zonder PowerPoint (PP in vakjargon) is vandaag de dag ondenkbaar geworden. Om het gemakkelijk te maken ga ik uit van het template van een voorgaande presentatie en pas dit aan voor het jubileum-

symposium. Daarna is het eerst maar eens importeren van de vele plaatjes die ik inmiddels beschikbaar heb. Die moeten vervolgens netjes in volgorde worden geplaatst en geresized worden en van een de juiste kop en bronvermelding worden voorzien. Deze versie van de PP-demo gaat vervolgens een aantal keren via de mail naar een select publiek dat erop kan schieten. Dat heeft gelukkig weer de nodige positieve effecten en zo is de presentatie twee weken voor de datum eigenlijk al zover dat ik denk freewheelend de tijd door te komen.... Dat blijkt echter een stevige misvatting: ik wil nog een bepaalde sheet toevoegen maar kan die met geen mogelijkheid in de presentatie kwijt! De hele zaak moet op de schop! Uiteindelijk blijkt de presentatie er toch weer beter van te worden dus zo kan een nadeel weer in z'n voordeel weerkeren.

Dan hebben we natuurlijk nog de bekende buurman die de presentatie pas op een tamelijk laat moment voor het eerst onder ogen krijgt. Het is mooi maar moet wel anders... Er moet een intro voor net nu ik zelf meende het zonder te kunnen. Toch maar goed dat er een buurman Jacob is want de presentatie wordt er weer beter en consistent door! Zeker voor gebruik bij het te verwachten publiek waarvan natuurlijk niet iedereen alle finesses van meteoren in zijn of haar hoofd heeft. En ja: er moet ook nog een klein stukje meteo van een professioneel meteoroloog worden ingevoegd. Ik denk zelf aan een stuk of 6 sheets maar het worden er uiteindelijk ongeveer 40! Ik zie de bui met de klok al hangen... Dus maar eens goed nadenken waar ik mijn deel van de presentatie eventueel wat versneld kan afdraaien. Welnu: dat moet eigenlijk wel gaan lukken: aan de presentatie zal het in geen geval meer liggen want die is nagenoeg perfect! Er wordt die allerlaatste twee dagen nog even flink wat aan finetuning gedaan met de transistions en effecten.

Donderdag 22 maart gaan Jacob en ik de blauwe zaal van de Uithof inspec-

Foto 1 : De blauwe zaal was vrijwel geheel gevuld.

teren waar het zaterdag allemaal moet gaan gebeuren. Niets of niemand houdt ons tegen: we kunnen naar hartelust alles uitproberen. En het ziet er werkelijk fantastisch uit! Wat een fraai stukje techniek! Aan alles is gedacht en je kunt alle noodzakelijk spullen met een touchscreen bedienen. Desondanks maken we nog snel wat overheadtransparaten voor het geval de beamer de geest mocht geven.... Vrijdag 23 maart laatst handelingen: verder lekker op onze lauweren gaan uitrusten na alle inspanningen.... Kom ik daar even bedrogen uit! Jacob moet ook nog even zijn eigen presentatie in elkaar sleutelen en die moet natuurlijk ook even in PP worden ondergebracht... U begrijpt het wordt diep nachtwerk.... Maar het lukt uiteindelijk allemaal wonderwel en even voor drieën 's-nacht s staan de beide presentaties op twee CD's.

Zaterdag 24 maart: het jubileum-symposium!

Aangezien het nogal laat is geworden slapen we toch maar even uit en laten anderen het voorbereidende werk opknappen. Desondanks staan vertrekkende we om circa 09:30 richting de Uithof en voorzien van al ons materi-

aal inclusief reserve sheets voor het geval dat. Aldaar aangekomen blijken we toch ruim op tijd te zijn want alleen de organisatie is aanwezig en de eerste vroege bezoekers. Ook de organisaties die stands bemannen zijn al aanwezig om hun spullen op te tuigen. Jacob begroet de vele bekenden en ik maak van de gelegenheid gebruik om alvast de PP-demo op de PC te kopiëren en een shortcutje aan te maken zodat er niet nodeloos gezocht hoeft te worden. Langzaam stroomt het publiek toe dat zich eerst vergaapt aan al het moois op de stands in de hal van het Transitorium. Onder het publiek ook twee bekende DMS-ers: Koen Miskotte en Rob Sanders.

De dag neemt een aanvang met een openingswoord door de voorzitter van de NVBM, Dr. Geert Groen. Die neemt gelijk van de gelegenheid gebruik om de NVBM nog eens op een voetstukje te plaatsen.

Na de opening volgt Prof. Hugo van Woerden in zijn hoedanigheid als voorzitter van de NVWS. Hugo laat er geen gras over groeien en brengt met verve de 100-jarige NVWS voor het 200-koppige publiek in beeld en maakt uitgebreid reclame om toch vooral lid te worden.

Foto 2 : Jan Lahmeijer bij de stand van de VWK.

Daarna mag Charlotte Vermeulen van Artis het spits afbijten als eerste presentatrice: De impact van een eclips op het gedrag van flora en fauna. Heel aardig is het te zien hoe de dieren in Artis vol interesse de drommen toeschouwers bekijken en meedoen als de massa naar de zon gaat wijzen. De

vraag die opdoemt is wie nu precies wiens gedrag aan het analyseren is: de mens de chimpansee of de chimpansee de mens? Het laatste lijkt dichterbij de waarheid te liggen.... Een veel beter onderzoekje is uitgevoerd in Rhijnauwen waar het gedrag van koeien is gefilmd en zeer fraai is te

zien hoe de dieren een voor een opstaan en naar de stal lopen om gemolken te worden. Aan het eind van de eclips staat de meute uiteindelijk weer in de wei te grazen.

Het tweede deel van de eclips-presentatie wordt, hoe kan het anders, gegeven door Jacob die verslag doet van de vele meteorologische waarnemingen gedaan tijdens de eclips. Al deze waarnemingen zijn samengevat in een fraaie Technische nota van het KNMI waarvan Jacob het eerste exemplaar aan het einde van zijn presentatie overhandigt aan de heer Guus Kauffeld die zich enorm heeft ingezet om zoveel waarnemers aan het meten te krijgen.

De uitrijking markeert het slot van de ochtendsessie van het jubileum-symposium en we begeven ons aan de lunch die elders in het Transitorium wordt geserveerd. Na de lunch is er tijd om eens uitgebreid de stands in de hal te bezichtigen en bekenden te begroeten. Het geeft ook wat afleiding om de zenuwen de baas te blijven alhoewel het daarmee reuze meevalt.

De middagsessie start met een inleidend woord door voorzitter Ben Logtenberg van de Vereniging voor Weerkunde en Klimatologie. Daarna mag ik in het diepe springen. De presentatie begint met de video welke Jacob daags tevoren heeft opgenomen van CNN van de re-entry van de MIR in de aardse dampkring. De timing van de MIR lijkt nagenoeg perfect te zijn en het is dan ook een heel aardige binnenkomer voor de presentatie. Na mijn eerste deel geef ik het woord weer aan Jacob die de meteorologische aspecten behandelt in zijn metobegeleiding t.b.v onze expedities. De tijd begint zoals verwacht te knellen en nu moet ik wat erg vlotjes door een aantal sheets heen in het tweede deel van de presentatie om maar vooral te kunnen afsluiten met de beide video's van Sirko en Romke.

Foto 3 : Ook de Werkgroep Maan- en Planeten was met een stand aanwezig.

De derde presentatie is ook weer opgebouwd uit twee delen waarvan het eerste zonder twijfel de klapper van het hele symposium is. Reinier van den Berg van Meteo-Consult laat zien hoe een tornado-chase in Amerika in z'n werk gaat. Vooral de vertoonde video is bepaald erg spectaculair te noemen vooral als men oog in oog komt te staan met een tornado. De toeschouwers zouden de video maar wat graag in z'n volledigheid hebben willen bekijken maar de klok komt het feest ruw verstoren. Dat Reinier, die de presentatie duidelijk vaker gegeven heeft, veel applaus oogst mag zeer terecht heten!

De dag sluit af met een heel rustige presentatie door Frank Kronenberg van het KNMI over de alarmregelingen van het KNMI bij ruig weer en hoe het publiek daarop wordt geattendeerd.

Na het nodige opruimwerk gaan de organisatoren, voorzitters en sprekers in De Bilt de bloemetjes buiten en nemen een dronk op de goede afloop van het zozeer geslaagde jubileum-symposium. Hugo van Woerden dankt in zijn speech met name Jacob voor het zeer vele werk dat hij als hoofdorganisator in dit symposium heeft gestoken.

Foto 4 : Casper ter Kuile promoot DMS en zijn expedities in de voordracht: *De jacht op de Leoniden.*